

Stenogrammid

XIII Riigikogu, V Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 14.06.2017, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Välispoliitika

2. 13:10 Rail Baltic

3. 13:18 Eesti positsioon Kesk-Euroopa riikide karistamise kohta Euroopa Komisjoni poolt

4. 13:26 Eesti keel

5. 13:32 Sotsiaaldemokraatia taandumine

6. 13:42 Uus rahandusminister

7. 13:51 Muud küsimused

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Palun teeme kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Infotundi registreerus 43 Riigikogu liiget. Valitsuse liikmetest on infotunnis peaminister Jüri Ratas, majandus- ja taristuminister Kadri Simson ning välisminister Sven Mikser. Annan võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

1. 13:01 Välispoliitika

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Hanno Pevkur ja küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Palun!

13:01 Hanno Pevkur

Austatud istungi juhataja! Hea peaminister! Eelmisel nädalal lahkus osa Keskerakonna liikmeid enne Eesti ja Ameerika Ühendriikide kaitsekoostööd puudutava eelnõu lõpphääletust saalist või jättis hääletamata. Tegemist oli selgelt nende teadliku valikuga NATO-t mitte toetada. Aga see iseenesest ei olegi avalikkuse jaoks mingi uudis. Teie käest tahaksin pigem kuulda Keskerakonna ametlikku positsiooni NATO suhtes, kuivõrd ka NATO vastu esinenud ja nüüdseks peasekretäriks saanud Mihhail Korb on väljendanud sarnast seisukohta nendega, kes siit saalist välja astusid. Milline on Keskerakonna ametlik positsioon ja kas see on ühesugune nii eesti kui ka vene publiku jaoks?

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Riigikogu liikmed! Hea küsija! Te ütlesite oma küsimust esitades, et teie arvates mõned Keskerakonna liikmed ei toeta NATO-t ning väljendasite umbes sellist mõtet, et ka Keskerakond ei toeta NATO-t ja see ei olegi mingi uudis. Ärge mängige üle! Siiralt, ärge mängige üle! Ma arvan, et see mäng võib tuua teile palju hääli kohalikel valimistel, aga Eesti kaitse- ja välispoliitikasse toob see väga suured lõhed. Eesti sidususele toob see väga suured lõhed. Väga austatud Reformierakonna esimees ja Riigikogu liige Hanno Pevkur, palun ärge mängige Eesti ühiskonnas seda üle! Keskerakond toetab jäägitult ja sada protsenti Eesti kuulumist NATO-sse. Keskerakond toetab seda, et Eesti on NATO aktiivne riik. See dokument, millest te räägite, läbis hääletuse valitsuses, mida juhib

Keskerakond ja kus on viis erakonnaliiget, kes kõik NATO-t toetavad. Minu ütlused Eesti meedias, ka venekeelses meedias, on ühtsed: Keskerakond toetab NATO-t. Me toetame ka Euroopa Liitu ja arvame, et Eesti kaitsevõimet on vaja edasi arendada. See on ka põhjus, miks suunab praegune koalitsioon 60 lisamiljonit meie kaitsevõime investeringuteks. Te tõite sisse ka ühe Riigikogu liikme, Mihhail Korbi nime. Tema on andnud selge vastuse: "Ma toetan Eesti kuulumist NATO-sse." Ta on astunud tagasi vähem kui päevaga. Palun ärge mängige selles küsimuses Eestit lõhki!

13:04 Esimees Eiki Nestor

Hanno Pevkur, täpsustav küsimus.

13:04 Hanno Pevkur

Aitäh! Austatud peaminister, siin lähevad meie arvamused küll lahku. Ma ei saa küll kuidagi nõustuda sellega, mida te ütlete, et keegi mängib siin üle. Mihhail Korb oli see, kes pärast eestikeelse intervjuu andmist ütles vene ERR-ile, et ta ei muudaks oma sõnades mitte midagi ja kordaks täpselt sama juttu, mida ta Haapsalus rääkis ja mis oli selgelt NATO-vastane. Nüüd, eesti ja vene publiku erineva informatsiooni kohapealt on seesama Mihhail Korbi intervjuu ideaalne näide sellest, kuidas te Keskerakonnas loote paralleelmaailma. Mul on teile siinkohal üks konkreetne ettepanek. Tallinna linn ostab praegu PBK-st saateid rohkem kui poole miljoni eest aastas. Eesti Rahvusringhäälingu ETV+ eelarve on umbes kolm miljonit ja natukene peale. Kui te ütlesite, et Sarapuu peab lahkuma – ja sellega te sekkusite Tallinna linna juhtimisse –, siis öelge nüüd ka Taavi Aasale, et võtke see pool miljonit ja pange kanalisse ETV+. Ma arvan, et see on palju kasulikum kui PBK-st ostmise. Mis te sellest arvate?

13:06 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, austatud Riigikogu liige! Sellises temaatikas nagu välispoliitika, Tallinna linn, PBK ja ETV+ on seosed kindlasti suured. Mis ma ütlen? Ma saan aru, et te tahate taas tuua Tallinna linna, kohalike omavalitsuste teemat Riigikogusse. Ma olen sellele vastanud varem ja vastan ka täna. Ma ei arva, et see on see koht, kus peab pidama Tallinna linna, Saaremaa valla, Hiiumaa valla või Viljandi linna debatte, aga kui Riigikogu liige küsib pealinna kohta, siis loomulikult – kui istungi juhataja ei sekku ega ei ütle, et minnakse teemast mööda – ma vastan ka Tallinna linna kohta. Kõigepealt ütlen, et Tallinna linna elanike toetus selle linna tegemistele – linnavolikogu tegemistele, kus on ju eri fraktsioonid, ja ka linnavalitsuse tegemistele – on väga suur. Ma arvan, et seda kiusatust, mis teil kogu aeg siin saalis on, ei saa teile ette heita. Ma saan sellest aru, Hanno Pevkur, sest te peategi väga tõsiselt toetama oma linnapeakandidaati Kristen Michalit. Nii peabki olema. Ma arvan, et Tallinna linna elanikud, nii nagu ka teised Eesti elanikud teistest omavalitsustest, tahavad näha seda, mida te soovite kohalikus omavalitsuses paremini teha. Nad tahavad näha, kuidas te lahendate transpordiküsimuse, ja kuulda seda, kuidas lahendatakse haridusküsimus või näiteks lasteaedade toidu- ja lõunaküsimus, kuidas lahendatakse sotsiaalvaldkonna küsimus, kuidas tehakse koostööd riigiga arstiabiküsimuses. Ma soovitan teil rääkida nendel teemadel nii Tallinnas kui ka teistes omavalitsustes.

13:08 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

13:08 Jürgen Ligi

Härra Ratas, palun ärge mängige üle! Ärge võtke neid poose ja ärge dotseerige Riigikogu liikmete ees. Küsimus, mida Hanno Pevkur küsis, oli asjakohane. 80% mitte-eestlastest on Keskerakonna toetajad ja mitte-eestlaste hulgas on NATO toetus 31%. Pange tähele! Selles kontekstis on väga asjakohane küsimus, miks te panite mehe nimega Mihhail Korb, kes venekeelses "Aktuaalses kaameras" ütles, et ta endistviisi ei toeta NATO-t, ja ütleks seda järgmine kord uuesti, partei peasekretäriks. Miks te teda edutasite ja kiitsite? Mis on tema sõnum erakonna toetajatele NATO teemal?

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma võiks ju retooriliselt vastu küsida, mida on Reformierakond teinud nende aastate jooksul, et seda toetust Eestis suurendada. Aga ma ei küsi nii. Ma arvan, et see, et Eesti elanikkonna seas on NATO toetus suur – üle 70%, isegi 72% –, on oluline. Peale selle on oluline see, et me siin Eestis ei ütle, et need

on mingid teised inimesed ja need on meie inimesed. Ma arvan, et ka see viimane erakond, kes kogu aeg soovib seda lõhet luua, võiks selle lõhkumise ära lõpetada. Need on meie inimesed! Kõik 1,3 miljonit on meie inimesed, kelle eest me peame seisma, ükskõik kas nad räägivad kodus eesti keelt või vene keelt või mingit muud keelt. Kui nad teevad siin tööd, maksavad makse, on loonud siia pere ja nende lapsed-lapselapsed käivad siin koolis, siis nad on meie inimesed. Edasi, kui üks erakond saab toetust ühte- või teistmoodi, siis ta saab toetust Eesti riigi inimeste käest.

Nüüd Mihhail Korbist, mis on tõesti välispoliitika võimas teema. Miks ta sai peasekretäriks? Ma ei pea tõesti andma aru teile, Reformierakonna liikmele, miks saab üks inimene teise erakonna peasekretäriks. Aga ma võin seda lahkesti teha, sest ta on tugev tegija. Ta ei ole kindlasti mitte kusil öelnud, et Eesti ei peaks kuuluma NATO-sse. Ta on ametlikult teada andnud, et ta pooldab Eesti kuulumist NATO-sse, kuid ta on siiski võtnud vastutuse ja astunud tagasi.

13:10 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:10 Rail Baltic

13:11 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on majandus- ja taristuminister Kadri Simsonile. Artur Talvik, palun!

13:11 Artur Talvik

Aitäh, esimees! Hea minister! Rail Balticu tasuvusanalüüse tegi firma nimega EY. Selle analüüs näitab, et sotsiaalmajanduslikult on Rail Baltic justkui väga tasuv. Eesti asjatundjad on aga võtnud need arvutused pilbasteks ja tõestavad seda, et on kasutatud valesid lähteandmeid ja sotsiaal-majanduslik kasu, mida EY analüüs näitab, on 4,1 miljardit üle arvestatud. Teatavasti ei rahasta CEF projekte, mis ei ole sotsiaal-majanduslikult tasuvad. Te olete kindlasti ministeeriumis sellesama arvutuse saanud. Milline teie tegevus nüüd on?

13:12 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Lugupeetud Artur Talvik, ma tänan selle küsimuse eest! Kindlasti suhtub majandusministeerium väga tõsiselt kõikidesse ekspertidesse ja nende arvutustesse. Seetõttu tegime me kohe, kui tuli üles väide, justkui oleks EY firma tehtud tasuvusanalüüs lähtunud valedest andmetest, järelepärimise Euroopa Komisjonile. Loomulikult on meie jaoks oluline, et sotsiaal-majanduslik analüüs oleks Euroopa Komisjonis aktsepteeritud, sest ilma selleta ei saa projektiga edasi minna. Saime esialgse kiire vastuse, et tasuvusanalüüsi koostaja on lähtunud Euroopa Komisjoni juhendmaterjalist ja töö teostamiseks koostatud lähteülesandest. Kõiki neid aspekte on hinnatud Euroopa Komisjoni tasuvusanalüüsi juhendmaterjali põhjal. Samasuguseid juhendeid kasutatakse Eestis ka teiste oluliste taristuprojektide sotsiaal-majandusliku mõju hindamiseks. Nii et see juhendmaterjal on olnud aluseks teeprojektide, aga ka näiteks veeprojektide puhul. Esialgne kinnitus selle kohta, et selle lugupeetud firma tasuvusanalüüs vastab nõuetele, ongi minu arvates hea võimalus edasi minna.

13:13 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, täpsustav küsimus, palun!

13:13 Artur Talvik

Tänan! Need lähteülesanded ja viis, kuidas seda tehti, olid kindlasti õiged. Aga see, millele ma tähelepanu pööran, on info, et EY on kasutanud valesid andmeid. Näiteks on autode saastavuse puhul kasutatud vanu andmeid, need ei ole tehtud tänapäevaste autode saastemahtude järgi. Kas sellisel juhul ei peaks valitsus peatama Rail Balticu lepingu ratifitseerimist ja lükkama seda edasi, kuni vaidlused on peetud?

13:14 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Selliste vajalike kvaliteedianalüüside valideerimise eeltingimus on see, et tehakse kvaliteedikontroll. EY analüüsi puhul on kaasatud eksperte, keda Euroopa Komisjoni liikuvuse, transpordi ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadid kasutavad suuremahuliste transporditaristu arendusprojektide hindamisel. Nüüd, küsimus selle kohta, justkui poleks saastekvoodi puhul arvesse võetud, millised autod tulevikus Eesti maanteedel sõidavad. See ongi olnud printsiip, et analüüs lähtub kehtivatest seadustest ja praegustest oludest. Ja praegu on meil selline olukord, kus Eesti, Baltimaade ja Euroopa maanteedel sõidavadki raskeveokid, mis on keskel läbi kaheksa aastat vanad. Nii et tunnistagem, et kui analüüsiks oleks võetud eeldus, et aastal 2026 on kõik meie maanteedel sõitvad autod tuliuued, siis oleks see tundunud pigem ülepingutatuna kui reaalsusega vastavuses oleva analüüsina, mis ütleb, et kõik 2026. aastal maanteedel sõitvad raskeveokid ei ole kõige uuemad ega kõige vähem saastavad.

13:15 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:15 Külliki Kübarsepp

Hea esimees! Hea minister! Ma jätkan küsimust, millele ma esmaspäeval vastust ei saanud. Riigikontroll toob esile, et Rail Balticu kui uue teenuse pakkumine ei ole riigi jaoks seadusega kohustatud. Küsisin teilt, milliste seaduste alusel on tegemist riikliku teenusega, sest arupärimisele vastates te ütlesite, et Rail Baltic on riiklik teenus. Palun nimetage need seadused, mis ütlevad, et see on riiklik teenus!

13:16 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Meil on olemas teatavad investeeringud, mida teeb erasektor, sest need on kasumlikud. Ka riigil on teatavad vajadused, selleks et tema elanikud saaksid liikuma ning et ettevõtlus ja tulevased investeeringud leiaksid soodsa kasvukeskkonna, mida erainvestorid ei paku. Ja siis on kaks võimalust: kas selliseid investeeringuid meie riiki ei tekigi või me teeme need investeerinud Eesti riigi raha eest või ka Euroopa vahenditega koostöös. Taristu on üks selliseid ülesandeid. Me hoiame üleval olemasolevat 1520 mm laiust raudteetaristut, me investeerime maanteedesse, me hoiame üleval praamiühendust. Kahtlemata, Rail Balticu puhul peale seda, kui me aastal 2014 saime teha otsuse, et peatus ei ole ainult Tallinnas, vaid see tuleb ka Raplasse ja Pärnusse, tagame me ühe piirkonna kiire raudteeühenduse. Nüüd, teisalt on see kindlasti samm, mis panustab meie tulevasse majanduskasvu. See ei ole minu isiklik arusaamine, see ei ole Rail Balticu toetajate arusaamine, vaid sellele on viidanud ka rahvusvahelised reitinguagentuurid, viimastena neist näiteks Standard & Poor's, kes ütles, et toetab kindlasti meie pikaajalist ja jätkuvat majanduskasvu ning investeeringuid raudteeprojektidesse. Otsuseid Rail Balticu ehitamiseks on tehtud juba aastaid enne tänast. Esimese liigutuse, nagu Riigikontroll näitas, tegi selle nimel toonane peaminister Andres Tarand. Ja selle ratifitseerimislepinguga, mis esmaspäeval Riigikokku tuleb, ei võta me endale ühtegi uut kohustust ega muuda juba võetud kohustusi. Ma arvan, et see on päris oluline teadmine inimestele, kes toetavad rahvusvahelise lepingu ratifitseerimist.

13:18 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:18 Eesti positsioon Kesk-Euroopa riikide karistamise kohta Euroopa Komisjoni poolt

13:18 Esimees Eiki Nestor

Küsib Arno Sild ja vastab välisminister Sven Mikser. Palun, Arno Sild!

13:18 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud minister! Teatavasti on kolm Euroopa riiki – Ungari, Poola ja Tšehhi – eriarvamusel pagulaste vastuvõtmise probleematis. Sellest tulenevalt ongi mu küsimus, missugune on Eesti positsioon, Eesti Välisministeeriumi positsioon nende probleemide puhul.

13:18 Välisminister Sven Mikser

Aitäh! Küsimus on esitatud võrdlemisi üldiselt. Mis puudutab Eesti valitsuse positsiooni, siis Eesti on seda väljendanud, osaledes põgenike ümberjaotamise mehhanismis ja loomulikult ka kõigis selle mehhanismi loomisele eelnenud aruteludes. Ma eeldan, et teie küsimuse tuum on seotud viimase aja uudistega selle kohta, et Euroopa Komisjon võib algatada rikkumismenetluse nende kolme riigi suhtes. Selline õigus komisjoni puhul tuleneb otseselt Euroopa aluslepetest. Aluslepete konsolideeritud versiooni artikkel 258 ütleb nii: "Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, esitab ta selle kohta oma põhjendatud arvamuse." Kui asjasse puutuv riik ei järgi seda arvamust, siis võib komisjon anda riigi Euroopa Kohtusse. Kindlasti on see komisjoni õigus. Rikkumismenetlusi on mitmesugustes küsimustes toimunud liikmesriikide suhtes päris arvukalt. Need õiguslikud vaidlused on päädinud erinevate tulemustega, mõnel juhul on jäänud õigus komisjonile ja mõnikord liikmesriigile.

Üldisemalt rääkides on kindlasti selline printsiip, et ka need kohustused, mis tulenevad õigusaktidest ja mille suhtes on üks või teine osapool olnud nende menetlemise ajal kriitiline, tuleb tegelikult täita. Siin me seda põhimõtet kindlasti täielikult respektuime – Eesti valitsus ja mina välisministrina –, kuigi rände sisemõõde Eesti valitsuse töökorralduse mõttes on küll rohkem Siseministeeriumi haldusalas. Teisest küljest, mina välisministrina vaatan võimalikku ees seisvat õiguslikku vaidlust märkimisväärse murega, sest see seab kindlasti Euroopa sisemise solidaarsuse ja ühtsuse päris tugeva surve alla, mis aga ei ole Eesti kui ühe liikmesriigi huvides.

13:20 Esimees Eiki Nestor

Arno Sild, täpsustav küsimus, palun!

13:20 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Nüüd on Ungari ja Poola minu teada pöördunud selle probleemiga kohtusse, aga ei ole teada, millal see kohtulahend ükskord tuleb. Kuidas Euroopa Liit siis käitub – kas ta tahab juba enne kohtulahendi tulekut midagi ette võtta? Milline on teie arvamus selle kohta? Seda esiteks. Ja teiseks, kas on veel teisi riike, kes kavatsevad käituda nii nagu need kolm, või ei ole neid rohkem?

13:21 Välisminister Sven Mikser

Aitäh! Kõigepealt, jällegi, ma arvan, et te olete mõnevõrra eksinud adressaadiga. Euroopa Liit tervikuna ja näiteks ka Euroopa rändepoliitika sisemõõde ei ole Eesti riigi jaoks kindlasti välispoliitika. Küll aga ma usun, et rände sise- ja välismõõde on teatud mõttes teineteisest lahutamatud, seetõttu ma püüan hea meelega teile vastata. Kohtulik vaidlus selle üle, kas üks või teine õigusakt on liikmesriigile siduv ja täitmiseks kohustuslik või mitte, on kindlasti täiesti legitiimne viis välja selgitada, kuidas tuleb Euroopa õigust ühes või teises küsimuses rakendada. Selles mõttes ma kindlasti ei demoniseeriks kuidagi seda, kui üks või teine liikmesriik või ka komisjon on valmis oma arvamuse või seisukoha kaitseks pöörduma Euroopa Kohtusse. Mina, kes ma olen siin saalis olnud päris pikka aega opositsioonipingi peal ja hääletanud mitmel juhul ka nende seaduste vastu, mis lõpuks võetakse vastu ja rakendatakse ellu, leian, et need seadused on legitiimsel moel vastuvõetuna ka minule täitmiseks kohustuslikud. Seda vaatamata sellele, et mul on olnud menetluse käigus eriarvamus. Sellist tõlgendust, et mina olin nende õigusaktide suhtes kriitiline juba nende menetlemise ajal ja võin seetõttu justkui nende täitmisest loobuda, ma kindlasti heaks ei kiida. Samal ajal, mõistes kogu selle temaatika sensitiivsust – ja olles tegelikult ka minevikus näinud, kuidas üks või teine Euroopa Liidu sanktsioneeriva iseloomuga samm on väga negatiivselt mõjutanud toetust liidule –, vaatan väga suure murega võimalikku eelseisvat õiguslikku vaidlust põgenike ümberjaotamise ja kvootide teemal.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Martin Helme, palun!

13:23 Martin Helme

Aitäh! Õnneks jõudsimme natukene lähemale sellele küsimusele, mis meil oli – kas Eesti on pigem nende riikide suveräänsuse kaitsepositsioonil või leiab, et Brüsselil on õigus riikidest üle rullida. Läbi lilled ma

sain aru, et meil siiski on mingisugune väike soov suveräänsuse säilimist näha. Aga mul on lihtne küsimus. Kogu see vaidlus paljastab ju tegelikult halastamatult seda, kui mittevabatahtlik kogu see kvoodisüsteem on. Eesti on kogu aeg rääkinud, kuidas kvoodid on vabatahtlikud ja kõik need n-ö pagulased, keda me siia vastu võtame, on meil vabatahtlikult võetud. Need riigid, kes vabatahtlikult pagulasi vastu ei võtnud, on aga nüüd komisjoni raske rusika alla jäänud – neid ähvardatakse trahvidega. Lõppkokkuvõttes taandub see ju ikkagi suveräänsusele. Kui ühed riigid otsustavad, et komisjonil ei ole õigust meile siia inimesi saata, siis nii on. Ja kui komisjon hakkab seda jõuga läbi suruma, siis on meil õigus oma suveräänsus taastada ja Euroopa Liidust lahkuda. Kas te ei leia, et see juhtubki, kui komisjon jätkab sellist raske rusika taktikat?

13:24 Välisminister Sven Mikser

Aitäh! Kui vastata rangelt ainult teie sõnavõtu lõpus olnud küsimusele, siis ei. Minu arvates ei seisa Eesti ega ka teised 27 Euroopa Liidu riiki praegu sellise radikaalse sammu ees, et otsustada Euroopa Liidust lahkuda. Ma olen Euroopa Liidu tuleviku suhtes optimistlik, vaatamata sellele, et järgmised kaks aastat on Brexiti läbirääkimiste valguses kindlasti keerulised. Selles küsimuses on kindlasti n-ö õiguslik pool. Nagu ma olen juba mitu korda öelnud, ma ei arva, et me ise saame vastu võetud siduvaid õigusakte kohaldada või täita kuidagi valikuliselt, st me ei saa täita ainult neid, mis meile meeldivad, ja mitte täita neid, mis meile ei meeldi.

Kui on olemas põhjendatud arvamus, et üks või teine õigusakt ei ole siduva iseloomuga, siis on kindlasti võimalik sellele arvamusel kinnituse saamiseks pöörduda kohtu poole. See on tegelikult ka igati mõistlik võimalus eriarvamust lahendada, sest sellistel juhtudel on tõe väljaselgitamiseks kindlasti ka halvemaid viise kui kohtulik vaidlus.

Suveräänsus ei ole midagi sellist, mis on seotud liikmesriikide või Euroopa Liiduga. Me oleme tõepoolest terves hulgas valdkondades Euroopa Liidu väga keerulise lepingulise baasi tõttu oma suveräänsust loovutanud. Me pole seda loovutanud mitte mingile abstraktsel kolmandale osapoolle, vaid andnud otsustuspädevuse mõnes küsimuses Euroopa Liidu kätte ühiselt, nii et ka meie ise oleme oma väiksemal või suuremal määral kaasotsustajad. Sellisena tuleb vaadata ka seda n-ö suveräänsuse küsimust – mitte üksnes rände kontekstis, vaid ka laiemalt. Ma arvan, et on erakordselt mõistlik väga mitmes meie jaoks olulises küsimuses, mh julgeolekuliselt, esindada oma huve maailmas, kasutades selleks Euroopa Liidu tunduvalt suuremat kaalu ja nähtavust.

13:26 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:26 Eesti keel

13:26 Esimees Eiki Nestor

Küsib Jürgen Ligi, vastab peaminister Jüri Ratas.

13:26 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra peaminister! Ma pean taas alustama sellest, et te peate Riigikogu liikmetele viimasel ajal avalikke kõnesid. Mulle pidasite minu keele teemal, sel nädalal jälle. Ärge seda tehke! Arvestage, et minu õpetajad on olnud tunduvalt targemad kui teie ja ma olen olnud ka parem õpilane. Kindlalt. Aga see, kus te peate suurem paistma, võimalikult suur paistma, on kindlasti keelepoliitika. Mu küsimus on nüüd sellest. Me oleme välja käinud ka ettepaneku, et Eesti haridussüsteem võiks minna ühtseks, et eestlased-venelased õpiksid koos ja ühes keeles. Palun öelge, mis te sellest arvate!

13:27 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma arvan, et see püüdlus, et me saame eesti keelt paremini, tõhusamalt õpetada, on igal juhul õige. Kui te küsite, mis ma sellest arvan, siis ütlen, et ma igal juhul seda toetan – olgu see lasteaias tasandil, olgu see kooli tasandil, olgu see õpetajate ettevalmistamise tasandil, olgu see raamatute või töövihikute puhul. Kindlasti on õige suund aidata neid noori, kelle kodune keel või emakeel on vene keel, et neil oleksid siis, kui nad soovivad minna ülikooli ja sealt edasi tööjõuturule, sama head

konkurentsivõimalused ja -tingimused kui näiteks eesti keelt kõnelevatel noortel. Ma arvan, et keeleõppe parandamine Eestis ja sellele kaasa aitamine on igal juhul kiiduväärt. Kui erakonnad soovivad sellele ühiselt mõelda ja sel teemal, ütleme, mitte ehitada seinu, vaid vastupidi, sildu, siis on see minu arvates õige suund.

13:28 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, täpsustav küsimus, palun!

13:28 Jürgen Ligi

Aitäh selle vastuse eest! Selle ettepaneku sisu ongi ehitada sildu, aga veel rohkem lõhkuda müüre. Vahepeal on välja tulnud ka inimarengu aruanne, on tulnud ka integratsiooni aruanne, mis kinnitavad – inimarengu aruande arutelul ütles ettekandja seda sõna-sõnalt –, et see ei ole keeleõpe. See ei ole rohkem keeleõpet, sellest ei piisa. Tähtis on koos õppimine, tähtis on see, milliseks kujunevad sotsiaalsed võrgustikud. Sedapidi elus hakkamasaamine on lahendus, mitte lihtsalt keeleõpe. Kuidas te vastaksite sellele küsimusele uue informatsiooni pinnalt, millest mina lähtusin, kui ma selle ettepaneku tegin?

13:29 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kindlasti ma ei vastandaks neid. Aga keeleõpe teistes ruumides ja, ütleme, teistes vormides kui ainult koolitunnis, on minu arvates igati õige suund. Keeleõpe koolivälises tegevuses, näiteks eestikeelsete ja praeguste venekeelsete koolide suuremas koostöös. Ma arvan, et see on igati õige suund. Hästi suhtun sellesse.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:30 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud peaminister! Tore kuulda, et te väga positiivselt, rõõmsalt ja toetavalt suhtute eesti keele õppe tugevdamisesse ja ühtsesse Eesti kooli. Teatavasti on meil selle aasta aprillist töös uus keelenõukogu, kes koostab ka uut eesti keele strateegiat aastateks 2018–2027. Kas nende uute lähtekohtade valguses peaks ka meie keelestrateegiasse tulema sisse uus positiivne hoiak? Kas ja kui jõuliselt te peaministrina saate seda toetada?

13:30 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Nagu ma ütlesin ka eelmistele, Jürgen Ligi küsimustele vastates, ma arvan, et igasugune soov tõsta eesti keele õppe taset eri haridusastmetes on õige. Praegune koalitsioon on ju ka välja öelnud, et me soovime teha teatud koolidele erisusi. Kui nad soovivad minna üle paindlikumale keeleõppele, siis on neil ka lävi kõrgem – kui õpilane lõpetab gümnaasiumi või keskkooli, siis ta ei ole enam tasemel B2, vaid on juba C1. Ma arvan, et see on tegelikult hea. See on see teema, mis on enne valimisi väga õige, sest siis diskuteeritakse ka selle üle, kuidas viia paremat keeleõpet ka lasteaedadesse. Kui me vaatame inimarengu aruannet, siis siin öeldakse ju täiesti selgelt: Eesti ühiskonna integratsiooni monitooringu aruanne tõdeb, et eesti ja vene keelt kõnelevate elanike seas valitseb üksmeel seoses osalisele eestikeelsele õppele üleminekuga lasteaedades.

Nüüd, kui te küsite selle strateegia kohta, siis ma arvan, et kindlasti võetakse strateegia koostamisel arvesse ka inimarengu aruande positsioone. Kui te küsite, mis on minu või valitsuse panus sellesse, siis valitsuskoalitsiooni leppesse on kirjutatud näiteks eesti keele majad. Siin on väga palju konkreetseid meetmeid ja ka raha, eelarve, selleks et eesti keele õpet Eestis parandada.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Välisminister Sven Mikserilt küsib Andres Herkel. Palun!

13:32 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud välisminister! Ma tahaksin selle hooaja lõpetada teie abiga sellisel täiesti politoloogilis-intellektuaalsel teemal ehk küsida, kuhu liigub Euroopa idee. Eriti selle näite põhjal, mis on nüüd Macroni ja tema liikumise suur valimised Prantsusmaal. Parlamendivalimiste teine voor on veel ees, aga kõik kõneleb sellest, et traditsioonilised parteid kaotavad, eriti sotsiaaldemokraadid. Siia maani on meil valdav tõlgendus poliitikast olnud selline, et vastandumine on see, mis võib küll ühiskonnale halvasti mõjuda, aga toob valimistel häali. Ikka on see parem- ja vasakpoolsuse kaklus väga teravalt üleval. Nüüd võidab üks mees, üks erakond Prantsusmaal valimised loosungi all "*Ni de droite, ni de gauche*", st ei parem ega vasak. Milliseid järeldusi me sellest teeme ja milliseid järeldusi teevad sotsiaaldemokraadid?

13:33 Välisminister Sven Mikser

Kindlasti ma ei esinda siin Välisministeeriumi ega Eesti Vabariigi valitsuse seisukohti vastates sellele erakordsele filosoofilisele küsimusele. On selge, et Euroopa ühiskonnas toimuvad väga suured muudatused, osa neist on tingitud pikaajalisest poliitilisest võõrandumisest, osa neist on kantud üha suuremast poliitilisest polariseerumisest, osa peegeldab aga kindlasti teatud vastureaktsiooni poliitilisele polariseerumisele ja poliitiliste parteide vaadete mõningasele antagoniseerumisele. Me oleme näinud selliseid õhinapõhiseid valimisi, kus suudetakse mobiliseerida väga suur osa valijaskonnast mitte n-ö traditsioonilisel ideoloogilisel teljel, vaid mingi muu idee ümber. Kui minna ajas veidi tagasi, siis nii oli 2008. aastal näiteks Ameerika Ühendriikide presidendivalimistel ja mõni aeg hiljem, alles mõni aasta tagasi näiteks Kanada valimistel – kuigi seal võib öelda, et tegemist oli traditsioonilise parteiga, kes suutis avalikku arvamust mobiliseerida sellise innustava idee ümber – ning nüüd viimati ka Prantsusmaa valimistel. Aga samas, üllatused suurte Euroopa riikide valimistel ei piirdu ju ainult Prantsusmaaga. Ka Suurbritannia äsjased parlamendivalimised andsid ilmselt paljudele nii sees kui ka väljas valimiskampaaniat jälginutele väga üllatava tulemuse. Teatud määral peegeldavad ühiskonnas toimuvad otsingud ka asjaolu, et muutused – tehnoloogilised ja infotehnoloogilised, aga ka muutused tööturul ja töö iseloomus – on olnud väga kiired. Mitte kõik ühiskonnakihid ja huvirühmad ei ole suutnud nendega kaasas käia. Seetõttu me võime kindlasti näha selliseid poliitilisi vapustusi demokraatia tingimustes ka tulevikus.

13:36 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:36 Andres Herkel

Aitäh, austatud esimees! Austatud minister! Mina arvan, et poliitilised vapustused on aeg-ajalt vajalikud, selleks et niisugust etableerunud eliiti korrale kutsuda. Teie erakonna esimees tõestas möödunud nädalal toimunud kongressil küll seda, et väga noor esimees lähtub ikka väga vanast vastandumisfilosoofiast. Kas siis Eesti sotsiaaldemokraatidel ei oleks ehk õigem – praegu vaatan, et Martin Helme ongi järgmine küsija – sellisest heroilisest EKRE vastandumisest natukene välja tulla ja pingeid mahendada? Mulle tundub, et Le Peniga hakkamasaamiseks oli Macroni taktika tegelikult väga tõhus.

13:37 Välisminister Sven Mikser

Aitäh! Ma ei hakkaks küll tõmbama mingisuguseid otseseid paralleele. Ma usun, et iga Euroopa riigi poliitiline maastik on suurel määral unikaalne. Loomulikult, need üle-euroopalised poliitilised perekonnad peegeldavad midagi, aga kindlasti on sarnasuste kõrval ka erinevused märkimisväärsed. Mul on hea meel, et te lugesite või lausa kuulasite Jevgeni Ossinovski kõnet, mida ta pidas Pärnus sotsiaaldemokraatide üldkogul. Ma arvan, et tegemist oli väga olulise sisuka kõnega. Ja kui te otsite kriitikat teiste Eesti erakondade suhtes, siis te võite sealt leida märkimisväärsel määral ka kriitikat Euroopa sotsiaaldemokraatia teatud suundumuste suhtes. Tõsi on see, et töö iseloomu muutumine, mille on põhjustanud infotehnoloogiline areng, ja töökohtade

liikumine eri majandusharude vahel tekitab inimeste hulgas, kes on olnud seni hõivatud nendes taanduvates majandusharudes, kindlasti muret ja segadust. See on arusaadav. Tihtipeale kaasneb sellega näiteks teatud valijarühmade, kes traditsiooniliselt on valinud näiteks leiboriste või sotsiaaldemokraate, liikumise hoopis poliitika teisele tiivale, sest loodetakse leida sealt mingeid imelahendusi. Samal ajal need lahendused, mida Eesti sotsiaaldemokraadid välja pakuvad, kõnelevad vajadusest mitte otsida lahendusi kusagilt kuldsest minevikust, kui valdavad tööstusharud olid rasketööstus ja mäetööstus, vaid suunata ikkagi pilgud tuleviku poole, kus need majandusvaldkonnad, mis toovad kasvu ja loovad võimalusi, asuvad hoopis mujal ja nõuavad tegelikult ühiskonnalt tunduvalt suuremat panustamist inimvarasse.

13:39 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:39 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud minister! Te loetlesite siin mitmeid muutusi, mis on kaasa toonud poliitilisi mullistusi. Kuidagi jäid sellest nimekirjast välja muutused rahvastikus või demograafias ehk siis suurimmigratsioon, mis on väga oluline Euroopa poliitilise diskursuse mõjutaja. Aga me ei hakka teid sel teemal rohkem torkima. Mul on küsimus. Kui siin on kogu see diskussioon keskendunud Prantsuse ja Macroni teemale, siis Euroopas on tekkinud uus suurepärane duo – M&M ehk Merkel ja Macron –, kes varjamatu õhinaga ja väga ennastunustavalt vajutavad gaasi põhja Euroopa, ütleme, edasisel föderaliseerumisel või võimu tsentraliseerumisel kaudsemalt Brüsselile. Aga on selge, et nende kahe riigi võimuteljele aitab muidugi kaasa ka brittide lahkumine. Kuidas on teie arvates Eestil nüüd võimalik säilitada oma ametlik positsioon, et Euroopa Liit on ikkagi rahvusriikide liit ning meil on lepingu järgi ja rahvahääletuse mandaadi tõttu siiski oma suveräänsed õigused?

13:40 Välisminister Sven Mikser

Aitäh! Kasutades kogu seda positsiooni, inimpotentsiaali ja nähtavust, mis meil on, ning veenvaid argumente, on meil võimalus kindlasti Eesti positsioone edendada. Kui rahvastikutrendidest rääkida, siis rände kõrval on üks Euroopat iseloomustav suund kindlasti ka rahvastiku vananemine ja vähenemine. Rahvastiku arenguga seoses ei saa me ka seda päriselt unustada. Loomulikult tuleb meil kõigi niisuguste meie jaoks hirmutavate trendide puhul kainelt analüüsida, mil määral me suudame neid muuta ja suunata ning üritada seda siis mõistlike poliitiliste otsustega teha. Sel määral, kui me ei suuda neid asju muuta või mõjutada, tuleb meil nendega kohaneda – viisil, mis kõige rohkem arvestab meie endi huve ja vajadusi ning võimaldab vältida erinevaid ohustsenaariume. See on see, mida Eesti saab teha ja peab tegema.

Rääkides aga Macroni võidust nii presidendivalimistel kui ka nüüd tema uue poliitilise jõu võidust parlamendivalimiste esimeses voorus, teeb mulle selle kõige juures rõõmu see, et kuigi Euroopa teemad ei pruukinud olla otsustavad – seda on tagantjärele võimatu analüüsida –, siis ometi, erinevalt näiteks Hollandi valimiskampaaniast, kus võitnud n-ö peavoolu poliitiline jõud oli oma positsioonide säilitamise nimel sunnitud liikuma poliitlises mõttes oluliselt serva poole, suutis Macron käsitleda kõiki prantslastele olulisi sotsiaal-majanduslikke teemasid väga Euroopa-meelses võtmes. See peaks andma julgust ka teistele poliitikutele ja poliitlistele jõududele Euroopas rääkida inimestele olulistest teemadest, pakkuda välja lahendusi, millest mõned on väga julged lahendused. Kui te mõtlete näiteks Prantsusmaa tööpoliitika eesseisvatele reformidele või reformi vajadustele, siis need ...

13:42 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:42 Välisminister Sven Mikser

... nõuavad suurt poliitilist julgust, suurt poliitilist kapitali. Aga Macron ...

13:42 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:42 Välisminister Sven Mikser

... julges neist rääkida ja tõi võidu koju, rääkides neist väga euroopalikus võtmes.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:42 Uus rahandusminister

13:42 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme küsimus peaminister Jüri Ratasele. Palun!

13:42 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Vabandage, et ma kõigepealt ütlen väikse repliigi lugupeetud välisministri vastuse peale. On kaks väga erinevat asja – Euroopa-meelsus ja Euroopa Liidu meelsus. Meie poliitikutel tasub seda ka meeles pidada. Härra peaminister, vabandust veel kord, et ma kohe teie poole ei pöördunud! Minu küsimus on seotud uue rahandusministriga ja sellega, et vahetult tema ametisse astumisega on kaasnenud väga muret tekitavad skandaalid. Üks on see, et ta on esitanud varasemas ärilises tegevuses fiktiivseid arveid, mille eest ei saa teda praegu loomulikult enam karistada, sest need on aegunud, aga see kõik jätab selgelt moraalse jälje tema persoonile. Teine teema on puhkenud skandaal PRIA raha väärkasutuse üle, millesse on segatud ministri lähedane sugulane ja äripartner. Kas te arvate, et uue poliitikaga – lubadus, mille te andsite valitsust moodustades – on kooskõlas niisuguse rahandusministri hoidmine valitsuses?

13:43 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh selle küsimuse eest! Meil on olnud Eesti riigis kaks võimalust, millest mina olen lähtunud, st minu arvates on kaks kohustust, mida peaminister peab tegema. Üks on see, et tal peab olema isiklik veendumus inimeste suhtes, kes tulevad tema valitsuskabinetti – isiklik veendumus selles, et nende taust, nende tõekspidamised on korras ning kindlasti ka meie välis- ja julgeolekupoliitiline seisukoht teada. Teine pool on see, et koalitsioonivalitsustel on selline tava, et iga koalitsioonipartner teeb ettepaneku oma koosseisu formeerimiseks. Teatavasti on Isamaa ja Res Publica Liit valinud 13. mail endale uue esimehe ja ka uue eestseisuse ning vist on ka volikogu otsusega tehtud kolmele inimesele ettepanek asuda Vabariigi Valitsuses ministri ametisse, üks neist on Toomas Tõniste. Jah, ma olen temaga vestelnud ja olen ka seda teemat uurinud – kindlasti natukene põhjalikumalt, kui meedias on kirjutatud. Ma arvan, et esiteks saab Toomas Tõniste oma tööga tulevikus hästi hakkama ja teiseks sobib kindlasti valitsusse. Kolmandaks, loomulikult ma austan ja toetan koalitsioonipartneri ja selle esimehe Helir-Valdor Seederi valikuid.

13:45 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, täpsustav küsimus, palun!

13:45 Mart Helme

Aitäh vastuse eest! Aga ma pean ülema, et me absoluutselt ei nõustu teiega. Kui meie naaberriigi Rootsi üks minister astus tagasi krediitkaardi väärkasutamise pärast, sest ostis lihtsalt sukkpükse – see on meie mõistes ikka väga tühine eksimus –, siis teie arvates inimene, kelle äris on selgelt fikseeritud ja tuvastatud pahandusi, sobib ministriks. Ja te olete veendunud – juba enne, kui ta on õieti ametissegi astunud –, et ta saab sellega ka hakkama. Meie ei saa sellega küll kuidagi nõustuda. Kui see kõneleb uuest poliitilisest kultuurist, siis on meil kultuurist mõnevõrra erinev arusaamine. Seega ma küsin, kas te ikka olete kindel, et te tulete valitsuse juhtimisega toime, kui teie valitsusest on juba olnud sunnitud lahkuma kaks keskerakondlasest ministrit ja üks koalitsioonipartner on vahetanud välja terve hulga ministreid. Mis te arvate, äkki oleks vaja teie juhitud valitsus ümber formeerida?

13:46 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Küsimus on selge, ma usun.

13:46 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Tulen küll toime. Kui tahate valitsust ümber formeerida, siis eks see soov on ju vaikselt kogu aeg olemas seal opositsiooni poole peal ja eks te püüate seda tööd teha. Kuigi ma arvan, et te käitute ikka riigimehelikult ja näete, et valitsus teeb häid asju. Me näeme majanduses positiivseid märke. Valitsus võtab õiged suunad hariduspoliitikas, sest me tõesti toetame rohkem õpetajaid. Me näeme seda, et valitsus soovib – loomulikult koostöös Riigikoguga – tõsta madala ja keskmise palgaga inimeste sissetulekut tulumaksuvaba miinimumi abil. Ma usun, et kui te kõiki neid asju vaatate, siis te ju saate riigimehelikult aru, et need on Eestile olulised ja et Eesti käib praegu õigel rajal, õigel teel. Ma arvan, et koostöö valitsuse ja EKRE vahel on kindlasti mõeldav ja teretulnud. Teie head ideed on alati oodatud. Ma arvan, et te Riigikogu liikmetena, aga ka Eesti riigi kodanikena saate ju aru, kui oluline on Euroopa Liidu Nõukogu eesistumine, mis nüüd tuleb, ning see, et Eesti teeb siin õigeid asju ja näitab Euroopa Liidus üles head initsiatiivi, et me saaksime positiivselt ja ühtsena edasi minna. Ma usun, et see on ju ka tegelikult teie soov. Mis ma tahan sellega kokku võttes öelda? Kui te küsite, kas valitsus saab hakkama, kas Jüri Ratas saab hakkama, siis ütlen, et jah, valitsus saab hakkama ja Jüri Ratas saab hakkama.

13:48 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:48 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud peaminister! Meie siin saalis ainult patriotismist istumegi – kohusetundest oma rahva ja oma riigi ees – ning arvame, et see ongi riigimehelikkus. Ma jätaaksin selle hinnangu andmise, kas Jüri Ratas saab hakkama, siiski teistele, mitte Jüri Ratasele endale. Aga mina ütleksin, et see ministrite vahetuse lugu vajaks ikkagi natuke selgitamist. Küsimus on esiteks standardis. See, mida teeb näiteks Repinski oma firmas, kui ta on lihtne äriees, erakonnaliige või ka parlamendiliige, on üks asi, aga kui ta saab ministriks, siis on tal palju kõrgem eetiline standard. Sama kehtib Tõniste puhul. Üks asi on see, kui ta on äriees – loomulikult me ei peaks silma kinni pigistama või leppima sellega, et ka äris susserdatakse –, sest siis ta ei ole nii kõrgel puu otsas, nagu öeldakse. Kui ahv läheb kõrgele puu otsa, siis ta paistab väga kaugele välja. Kui keegi on minister, siis ta paistab samamoodi välja. Mul on küsimus, milline see protsess üldse on. Kas näiteks Seeder teile neid nimesid enne ei tutvustanudki? Kas teil minisugust omavahelist arutelu ei olnud?

13:49 Esimees Eiki Nestor

Aitäh!

13:49 Martin Helme

Kas teilt ei küsitudki arvamust?

13:49 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! See on väga õige küsimus ja nõuab kindlasti natuke pikemat selgitust. Kas Helir-Valdor Seeder tutvustas minule neid nimesid enne? Ma arvan, et te peate selle "enne" all silmas sellele eelnevat aega, kui nimesid jõudsid avalikkuse ette. Jah, tutvustas küll. Kas minul olid enne ministrikandidaatidega neljasilmavestlused? Olid küll. Ja nendes vestlustes ma küsisin teatud küsimusi, mis on minu jaoks olulised – neid ma ka heale küsijale juba tutvustasin ja ütlesin, millele peab valitsuskabineti liige minu arvates vastama. Loomulikult tutvustasin kõikidele tulevastele võimalikele ministritele ka valitsuse kavatsusi, näiteks majanduspoliitikat ja seda, kuidas liikuda meie majanduskasvu potentsiaali poole tugevamalt. Ma rääkisin valitsuse plaanidest ja ka kohustustest, mis on seotud Euroopa Liidu eesistumisega, sest selge on see, et väga paljud ministrid peavad järgmise kuue kuu jooksul panema oma fookuse väga tugevasti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumisele. Ma küsisin loomulikult ka selle kohta, kas ollakse valmis – arvestades nende plaanidega, mis on hetkel valitsuses, ja ka nende muredega, mis on Eesti ühiskonnas, et Eestit edasi aidata ja anda meie inimestele rohkem sotsiaalkindlust – seda teed käima ja seda tööd tegema. Nii et kui te küsite, mis ministriks määramisele eelnes, siis ma ütlen, et sellele eelnesid tõsised kohtumised ning väga selged küsimused ja loomulikult ka väga selged vastused. Protseduur on umbes selline.

13:51 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:51 Muud küsimused

13:52 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu ja lugupeetud ministrid! Riigikogu liikmel on üks minut küsimuse esitamiseks ja ministril kaks minutit vastamiseks. Palun kõigepealt nimetada minister, kellele küsimus esitatakse. Urmas Kruuse, palun!

13:52 Urmas Kruuse

Aitäh! Tahaksin esitada küsimuse auväärt peaministrile.

13:52 Esimees Eiki Nestor

(Hääl saalist, ei ole kuulda.) Ma lõpetasin eelmise küsimuse käsitlemise ja siis tulevad alati kõik maha. Kruuse on teist kõige osavam. Õppige! Palun!

13:52 Urmas Kruuse

Auväert spiiker! Austatud peaminister, tahaks esitada küsimuse teile. Seoses Eesti võrkpallurite väga hea esinemisega ja pingutusega jõuda MM-ile juhtus valitsuses üks intsident, mille kohta ma tahaks küsida teie käest täpsustust. Kui auväert IRL-i esimees Seeder ütles, et seda ei ole valitsuses arutatud, siis teie väitsite, et oli suhteliselt positiivne hoiak, selleks et lahendust leida. Lõpptulemus oli aga see, et Eesti pidi loobuma võimalusest korraldada seda MM-i eelset etappi Eestis, selleks et anda kodu tuge jõudmaks nii tähtsale võistlusele. Kas te saate öelda seda, kas see otsus jäi tegemata ajanappuse tõttu, mis tundub uskumatu, või ei olnud valitsus lihtsalt põhimõtteliselt valmis seda raha eraldama?

13:53 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma nõustun kindlasti Riigikogu esimehega, kes kirjeldas, et te olite kõige osavam, ja ma ütleks veel, et teil oli ka väga hea reaktsioon oma küsimuse järjekorda panemisel. Vastus teile. Kõigepealt, sel teemal ei ole valitsuse istungit toimunud. On olnud kuulda ministrite arvamusi ja on tõesti, ma ütleksin, väga positiivne suhtumine sellesse, et ühte rahvusvahelist kõrgetasemelist sporditurniiri Eestisse saada. Ma liigun selles küsimuses natukene omaenda isiklikku ajalukku. Kuivõrd olen viimasel neljal aastal ka ühte spordialaliitu juhtinud, siis ma tean, kui oluline on see, et sellised kõrgetasemelised rahvusvahelised turniirid Eestis toimuksid. Tean ka seda, kui tähtis on avaliku sektori toetus nende rahvusvaheliste turniiride korraldamisel, olgu selleks avalikuks sektoriks riigi keskvalitsus või kohalikud omavalitsused. Tõsi, selliseid turniire saab teha väga vähestes kohalikes omavalitsustes ja väga vähestel kohalikel omavalitsustel on see rahaline võimekus, et nii suurelt neid rahvusvahelisi turniire toetada. Jutt käib tegelikult ühest-kahest omavalitsusest, on see riigi kesktasand või omavalitsuste mõttes Tallinn, teoreetiliselt võttes ka Tartu. Valitsuse tahe oli siin olemas. Meilt läks ka selge signaal, et valitsus ei saa otsustada, kui valitsuse istungit pole toimunud, et raha eraldatakse – juttu oli 70 000 eurost. Aga suur tahe oli olemas. Asi läks minu meelest valesti sellega, et võrkpalliliit või võrkpalliföderatsioon reageeris siin oma sõnumitega üle ja andis teada, vist oma rahvusvahelisele partnerile, et nad seda turniiri ei taotle. See on ääretult kurb ja sellest on väga kahju. Valitsus oli valmis seda toetama.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Andres Ammas, palun!

13:55 Andres Ammas

Lugupeetav majandus- ja taristuminister! Me ei ole teiega rääkinud Rohuküla raudteest. Mis see raudteelõik Turbani nüüd siis õieti on? Kas see on pilootprojekt, kas Eesti Vabariigis suudetakse üldse uut raudteed ehitada? Või on see vastutulek erakonnakaaslase Karilaiu loendamatutele palvetele? Kui see projekt ei jätku Rohukülani ja selliseks jupiks jääbki, siis see ju – andke andeks! – kokku võttes pigem diskrediteerib raudteed kui tuleviku ühistranspordivõimalust Eesti Vabariigis. Seletage. Kui te olete kogu

aeg rääkinud, et te olete üks väga julge valitsus, kes murrab seisakust välja, siis miks te ei ole teinud seda julget otsust, et kas või kaugemas perspektiivis määratleda, millal jõuab raudtee Rohukülla? Miks te olete seda otsust vältinud?

13:56 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Täna küsimuse eest! Tõepoolest, Vabariigi Valitsus on otsustanud teha taristuinvesteeringuid, millega tehakse esimene etapp Haapsalu raudteest vahemikus Riisipere–Turba. Miks me jagasime selle ehitamise kahte etappi? Loomulikult pole keegi eitanud seda, et meie lõplik eesmärk on raudtee taastamine vähemalt Haapsaluni. Peaminister, kes istub minu kõrval, on öelnud, et see peab olema Rohukülani. Nii et poliitiline tahe on täiesti olemas. Nüüd, sellele otsusele on eelnenud aastate jooksul pikk ennetav töö, sest mäletatavasti raudtee müüdi maha 1997. aastal ja raudteeliiklust ei ole toimunud, kui mu vana mälu mind ei peta, aastast 2005. Ettevalmistava töö käigus on tellitud ka analüüs, mis andis selge soovitus, et taastada on mõtet kahes etapis, sest Riisipere–Turba on kõige lihtsamini taastatav, seal on selge reisijatevoog taga. See ei pane Elronile lisavajadust rongide hankimiseks, sest olemasolevate elektrirongidega saab lihtsalt seda liini pikendada kuni Turbani. Me lähtumegi sellest analüüsist – esimese etapina Turbani, teise etapina Haapsaluni, potentsiaalselt Rohukülani.

Ma olen seda igal pool välja öelnud, et see rahastamisotsus peab tulema aastal 2019 uult valitsuselt, peale valimisi. Kindlasti teeb selle rahulikumaks või vastuvõetavamaks see, et praeguseks on eelmised valitsused juba selle eelarveperioodi taristuraha ära jaganud, aga järgmise raudtee taastamiseks kasutada ka Euroopa Liidu vahendeid on väga mõttekas.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:58 Martin Helme

Aitäh, härra spiiker! Ma tahaksin veel kord Jüri Ratase poole pöörduda ja tulla tagasi selle teema juurde, mis meil enne oli, ja see puudutab uut rahandusministrit. Te kirjeldasite meile siin rõõmsalt seda protsessi, et vesteldakse ministritega ja vesteldakse koalitsioonipartneri esimehega. Kuidas siis ikkagi juhtub nii, et sealt sõelast pääsevad läbi inimesed, kes tekitavad avalikkuses ikkagi skandaali? Kas te ei ole Google'ist midagi kuulnud? See protsess ei hoidnud antud juhul ikkagi ära poliitiliselt sobimatu inimese nimetamist valitsusse. Tal on eetilised, ütleme, plekid rinna peal. Sama kirglikult kaitsesite Repinskit, kes jäi lõpuks ikka ametist ilma, samamoodi Seedrit, aga ka tema võeti ametist maha. Korbi te olete siin tänagi kaitsnud. Vabandust, Sesterit! (Naer.) Kas me võime järeldada, et hoolimata sellest, et te täna kaitsete siin Tõnistet, jääb tema ka nädala pärast ametist ilma?

13:59 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh sellise küsimuse eest veel siin infotunni lõpus! Mis ma ütlen? Ma ütlen, et ma olen endiselt täiesti veendunud, et Sven Sester tegi valitsuses head tööd. Ta tegi tööd, mis polnud oluline mitte üksnes valitsusele, vaid oli oluline kogu Eestile ja meie inimestele. Ma arvan, et see on tegelikult kõige tähtsam. Ma saan aru, et te tahate nüüd Toomas Tõniste puhul välja koukida mingi probleemse koha ja viidata, nagu te ütlete, et tema särk on plekiline või laiguline. Ta on olnud ka minu ametikaaslane siinsamas Riigikogus, minu teada nii XI kui ka XII koosseisus. Tal on kogemus kahe omavalitsuse volikogust, pikka aega Tallinna linnas, lühemat aega Viimsis. Ma ütlen veel kord, et minul oli temaga vestlus, ma põhinen sellel. Aga Eesti poliitiline kultuur ja tava on olnud see, et kui koalitsioonipartner, koalitsioonipartneri esimees esitab uued valitsusliikmekandidaadid, siis enamasti neid toetatakse. Seda tegin ka mina.

14:00 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Infotund on lõppenud.